

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

„БРАТАН ШУКЕРОВ-1953“ СЕЛО ВЪРБИНА

ЗА 2023 ГОДИНА

1. ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в Агенция на вписванията -Смолян, както следва:

Актуален учредителен акт-от 524/1997 г.; ЕИК/ПИК **000609115**

Решение № Фирмено дело: 524/1997 г.

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо –отчетно събрание на 01.07.2022 година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Снежана Касабова и Каdifина Маргаритова, секретар. Дата на изтичане на мандата: 01.07.2025 година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № 2300 , последно извършени промени в обстоятелства са вписани на 12.08.2022 г.

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина през 2023 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища.

Съгласно **Чл. 2. (1)** ЗНЧ, Народно читалище „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружение в с.Върбина, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно **Чл. 2. (2)** НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина е юридическо лице с нестопанска цел.

Изготвянето на програмата за 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на Върбина, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на Върбина.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепването, модернизирването и развитието му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на

условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2023 г, са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на село Върбина, свързани с:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност във Върбина.
2. запазване на обичаите и традициите на Върбина;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт;
2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програмата „Живи човешки съкровища“;
5. създаване и съхраняване на етнографска колекция съгласно Закона за културното наследство.

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на село Върбина функционира Народно читалище „Братан Шукеров-1953“. Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности.

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- Културно разнообразие:
- Сътрудничество с:
  - Министерство на културата
  - Областна администрация Смолян;
  - Община Мадан;
  - РЕКИЦ”Читалища“;
  - Читалища.

2. 2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- материална база – обновена извършен основен ремонт на читалищната сграда по програмата за развитие на селските райони през 2013 година.
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;
  - работа с млади таланти
- Сътрудничество на доброволци;
  - планирани доброволчески инициативи за подпомагане на хора в неравностойно положение.

2.3. Слаби страни:

- Дейностите се реализират в зависимост от новата епидемична обстановка
- Квалификацията на читалищното ръководство е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
  - спирала на намаляващото и застаряващо население;
  - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар.

2.4 Предизвикателства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция.
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на село Върбина.

4. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Договор към община Мадан.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото. Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включва в националната мрежа от библиотеките у нас.

Дейността на библиотеката през 2023 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарения, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
- 2.. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на около 61 читатели.
4. Изготвяне на библиографски справки по различни теми;
5. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
6. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
7. Провеждане превърналите се в традиция срещи „На гости в библиотеката”;
8. Литературна гостоприемница – срещи с творци на словото;
9. Организиране „Маратон на четенето“;
10. Експониране на изложба, кътове с литература, викторини и др.
11. Организиране на културно-масова дейност с различни целеви групи: (деца, ученици, възрастни); обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; представяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
12. Повишаване квалификацията, на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека „Николай Вранчев“-Смолян и РЕКИЦ „Читалища“.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура.

Към читалището за творчески сезон 2022/2023 функционират:

1. Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства;

- Клуб „Приятели на книгата“. Клубът съществува от 4 г. В него участват деца и възрастни“.
- Клуб „Уча се да играя шах“. Клубът е съставен от деца. Ръководител е учител от СУ „Св.св.Кирил и Методий“ с.Върбина.
- Кръжок „Сръчни ръце“.

Музейни колекции

Обществена колекция „Историята и културата на с.Върбина, общ.Мадан“. Тя съдържа уникални експонати в различни раздели: етнография, археология, нумизматика и документално наследство.

2. Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Фолклорни състави;

Група за автентичен фолклор „Върбински извори“. Групата е носител на много медали, грамоти, плакети и лауреатски звания от участието си на национални и международни фестивали. Оборудвана е с автентични върбински носии.

Танцови състави;

Група за народни танци „Родопска китка“. В нея се изучават български народни танци. Групата е участвала в национални и международни прояви и е носител на редица медали, дипломи и грамоти.

Предоставяне на компютърни услуги и интернет –да.

3. Организиране на празници, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно значение.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

5. Организиране на Лятна детска занималня – културни мероприятия с деца по време на лятната ваканция.

6. Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на село Върбина. Обогаляване на Обществената колекция с нови експонати.

7. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища –България”.

8. Нови дейности, заложи в програмата на читалището – предстои създаване на клуб, изучаващ историята и фолклора на селото.

9. Социална политика на читалището – посещение на възрастни и самотни хора в селото по повод Международния ден на възрастните хора, организиране на благотворителна инициатива за Дома за възрастни хора с психични разстройства с.Ровино.

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни.

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР ЗА 2023 г.

Дата	Място	Културна проява
21.01.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Тържество по повод Деня на родилната помощ /Бабинден/ при спазване на местните традиции
19.02.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Отбелязване на 150-годишнината от обесването на Васил Левски с изготвяне на табло и изложба на книги, посветени на него

01.03.2023 г.	ДГ „Мир“ с.Върбина	Посрещане на Баба Марта в детската градина
01.03.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Провеждане на конкурс за автентична ръчно изработена мартеница
01.03.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Отбелязване Деня на самодееца
08.03.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Отбелязване на Международния ден на жената
04.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Седмица на детската книга. Маратон на четенето.
07.04.2023 г.	Здравна служба	Отбелязване на Световния ден на здравето
04.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Осъществяване шефство с читалище гр. Ардино(или друго сродно по дейност читалище) за обмяна на опит и разнообразяване културния живот на селото.
.05.2023 г.	с.Върбина	Празник на с.Върбина – курбан за здраве и берекет
24.05.2023 г.	СУ „Св.св.Кирил и Методий“ с.Върбина	Честване на 24 май – Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност съвместно с училището
01.06.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Отбелязване на Международния ден на детето. Игри и конкурси с деца от училището и детската градина.
23.06.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Кулинарен конкурс „Родопски изкушения“ съвместно с ОбА-Мадан
07.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Лятна детска занималня – културни мероприятия с деца по време на ваканция.
07.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Обзорна лекция за обществената колекция с туристи от комплекс „Върбински мост“
08.2023 г.	гр.Мадан	Участие в Празника на град Мадан
01.09.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Самостоятелна изложба на картини на младия художник Алекс Димитров.
06.09.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Отбелязване на годишнината от Съединението на Княжество България с Източна Румелия
20.09.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Изложба на дамски накити, характерни за Върбинската насия в началото на 20 век.

01.10.2023 г.	с.Върбина	Отбелязване на Международния ден на възрастните хора
01.11.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Ден на народните будители – изготвяне на табло с родопски будители
20-25.12.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Организиране на Коледни празници
12.2023 г.	НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина	Участие в семинари за повишаване на квалификацията на читалищните работници

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите;
- участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища“;
- иницииране на социални дейности с различни възрастови групи , хора с увреждания
- доброволчески инициативи: участие в инициативата „Да изчистим България заедно“.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос;
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги;
- брой читатели;
- брой нови книги и абонамент;
- брой предоставени услуги;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници;
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;
- поведени събрания – общи и на настоятелството.
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година.

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община Мадан съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;
- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2023 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2023 г. пред Кмета на Община Мадан и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г.

При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на НЧ „Братан Шукеров-1953“ с.Върбина е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2023 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Мадан.

Изготвил:

Снежана Касабова

Председател на НЧ “Братан Шукеров-1953” с.Върбина